

Groei in zicht

Informatie voor
de kandidaat

Examens
Nederlands
spreken

TOA is een merk van Bureau ICE

Informatie voor
de kandidaat over
randvoorwaarden,
voorbereiding, afname
en beoordeling

Inhoudsopgave

1. Algemene informatie	4
1.1 Wat ga je doen?	4
1.2 Doel van het examen	4
1.3 Hulpmiddelen	4
1.4 Beoordeling	4
2. Beoordelingsmodellen	5
2.1 Rubrics beoordelingsmodel: Spreken 1F	5
2.2 Rubrics beoordelingsmodel: Spreken 2F	6
2.3 Rubrics beoordelingsmodel: Spreken 3F	7
3. Cijferbepalingen	8
3.1 De cijferbepaling: 1F, 2F en 3F	8

1. Algemene informatie

1.1 Wat ga je doen?

Je gaat binnenkort het examen spreekvaardigheid Nederlands doen. In deze handleiding lees je hoe het examen in zijn werk gaat en hoe de beoordeling verloopt.

1.2 Doel van het examen

Je wordt beoordeeld op je spreekvaardigheid Nederlands. Dit examen bepaalt of je de spreekvaardigheid op het desbetreffende niveau van het Referentiekader beheerst.

1.3 Hulpmiddelen

- een woordenboek (alleen bij de voorbereiding)
- aantekeningen in steekwoorden: je mag niet voorlezen
- presentatiemateriaal (zoals PowerPoint)

1.4 Beoordeling

De taalassessor beoordeelt het niveau van jouw spreekvaardigheid. Die beoordeling gaat in drie stappen: de precondities, de niveaubepaling en de cijferbepaling. Die stappen staan hieronder uitgewerkt.

1.4.1 Precondities

Dit zijn de voorwaarden waaraan je examen moet voldoen. Deze precondities zijn:

- Je spreekt in het Nederlands;
- Je hebt minimaal 80% van de totale opdracht uitgewerkt;
- Je bent voldoende te verstaan om je te kunnen beoordelen.
- [1F] Je presentatie duurt ongeveer 3 tot 5 minuten.
[2F] Je presentatie duurt ongeveer 4 tot 6 minuten.
[3F] Je presentatie duurt ongeveer 6 tot 8 minuten.

Wanneer je examen niet voldoet aan al deze precondities, wordt de beoordeling afgebroken en is het eindcijfer een -.

2. Beoordelingsmodellen

2.1 Rubrics beoordelingsmodel: Spreken 1F

Rubrics beoordelingsmodel: Nederlands Spreken 1F	
Voldoende	Goed
<p>Samenhang Je gedachtegang is gemakkelijk te volgen hoewel de structuur nog niet altijd klopt. Voor de samenhang gebruik je eenvoudige voegwoorden (zoals en, want, maar) correct. Met complexe voegwoorden (zoals tensij, hoewel, terwijl) en verwijzingen (zoals die, dat, hun, zij) worden nog regelmatig fouten gemaakt.</p>	<p>Samenhang Je brengt samenhang aan door middel van een eenvoudige indeling of opsomming en kunt daarbij het belangrijkste punt duidelijk maken. Je gebruikt hiervoor eenvoudige voegwoorden (zoals en, want, maar) op correcte wijze. Je maakt soms nog fouten met complexe voegwoorden (zoals tensij, hoewel, terwijl) en met verwijzingen (zoals die, dat, hun, zij).</p>
<p>Afstemming op doel Je bereikt het eenvoudige spreekdoel, al heb je daar soms nog hulp bij nodig.</p>	<p>Afstemming op doel Je bereikt een eenduidig spreekdoel, dat herkenbaar is voor de luisteraar.</p>
<p>Afstemming op het publiek Je stemt je taalgebruik af op het publiek. Als het voor de duidelijkheid van de presentatie wenselijk is, gebruik je ondersteunende materialen.</p>	<p>Afstemming op het publiek Je kiest op de juiste wijze voor formeel of informeel taalgebruik. Je stemt toon en woordgebruik af op het publiek. Je kunt het publiek, indien nodig, boeien door middel van voorbeelden of ervaringen.</p>
<p>Woordenschat en woordgebruik Je woordenschat is toereikend om te praten over vertrouwde situaties en onderwerpen. Je zoekt nog regelmatig naar woorden en varieert weinig in woordgebruik.</p>	<p>Woordenschat en woordgebruik Je hebt een redelijk goede woordenschat. Dit laat je zien door af en toe te variëren in woordgebruik. Wanneer je een woord niet paraat hebt, kies je voor een omschrijving.</p>
<p>Vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing Je spreekt nog niet altijd vloeiend: pauzes, herformuleringen en valse starts komen voor. Je bent verstaanbaar, ondanks een eventueel accent, intonatie- of uitspraakfouten en/of onduidelijke articulatie. Houding, intonatie en mimiek ondersteunen het gesprokene. Je hebt basiskennis van grammatica. Je formuleert korte eenvoudige zinnen redelijk correct. Fouten in complexere zinnen komen nog regelmatig voor.</p>	<p>Vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing Je bent goed te volgen en drukt je gemakkelijk uit. Af en toe is er een pauze om na te denken. Aarzelingen en fouten zijn eigen aan gesproken taal en komen dus voor, maar worden indien nodig hersteld. Je bent duidelijk verstaanbaar ondanks een eventueel accent, een enkele fout in intonatie en uitspraak. Je hebt een redelijke beheersing van grammatica. Je formuleert eenvoudige zinnen correct. Fouten in complexere zinnen komen nog voor maar worden adequaat verbeterd.</p>

2.2 Rubrics beoordelingsmodel: Spreken 2F

Rubrics beoordelingsmodel: Nederlands Spreken 2F	
Voldoende	Goed
<p>Samenhang Je brengt samenhang aan door middel van een eenvoudige indeling of opsomming en kunt daarbij het belangrijkste punt duidelijk maken. Je gebruikt hiervoor eenvoudige voegwoorden (zoals en, want, maar) op correcte wijze. Je maakt soms nog fouten met complexe voegwoorden (zoals tenzij, hoewel, terwijl) en met verwijzingen (zoals die, dat, hun, zij).</p>	<p>Samenhang Je bent in staat om met complexere verbanden (bijvoorbeeld oorzaak-gevolg, voor- en nadelen, overeenkomsten, vergelijkingen etc.) samenhang aan te brengen. Je gedachtegang is logisch en consequent, een eventueel zijspoor is niet hinderlijk. Je kunt, indien nodig, de opbouw aan het publiek duidelijk maken, en deze aanhouden. Je gebruikt correcte voegwoorden (zoals en, maar, tenzij, hoewel) en maakt correct eenvoudige verwijzingen (bijvoorbeeld De jongen heeft honger. Hij gaat eten.). Fouten kunnen nog voorkomen in complexe verwijzingen (bijvoorbeeld Als het ontwerp klaar is, kunt u dat bij ons inleveren).</p>
<p>Afstemming op doel Je bereikt een eenduidig spreekdoel, dat herkenbaar is voor de luisteraar.</p>	<p>Afstemming op doel Je bereikt het spreekdoel. Indien gevraagd kun je verschillende spreekdoelen in één voordracht combineren.</p>
<p>Afstemming op het publiek Je kiest op de juiste wijze voor formeel of informeel taalgebruik. Je stemt toon en woordgebruik af op het publiek. Je kunt het publiek, indien nodig, boeien door middel van voorbeelden of ervaringen</p>	<p>Afstemming op het publiek Je kiest in formele of informele situaties zonder moeite consequent de juiste toon. Je kunt, indien nodig, spontaan afwijken van een voorbereide tekst en ingaan op punten die vanuit het publiek worden aangedragen.</p>
<p>Woordenschat en woordgebruik Je hebt een redelijk goede woordenschat. Dit laat je zien door af en toe te variëren in woordgebruik. Wanneer je een woord niet paraat hebt, kies je voor een omschrijving.</p>	<p>Woordenschat en woordgebruik Je hebt een goede woordenschat. Dit laat je horen door te variëren in woordgebruik. Je kiest vrijwel altijd woorden die passend zijn voor de situatie.</p>
<p>Vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing Je bent goed te volgen en drukt je gemakkelijk uit. Af en toe is er een pauze om na te denken. Aarzelingen en fouten zijn eigen aan gesproken taal en komen dus voor, maar worden indien nodig hersteld. Je bent duidelijk verstaanbaar ondanks een eventueel accent, een enkele fout in intonatie en uitspraak. Je hebt een redelijke beheersing van grammatica. Je formuleert eenvoudige zinnen correct. Fouten in complexere zinnen komen nog voor maar worden adequaat verbeterd.</p>	<p>Vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing Je bent goed verstaanbaar en kiest in de uitspraak vrijwel altijd de juiste intonatie. Je kunt lange stukken tekst produceren in een normaal tempo. Incidentele vergissingen en kleine fouten zijn eigen aan gesproken taal en komen dus voor maar zijn niet storend en worden meestal direct verbeterd. Je hebt een goede beheersing van grammatica. Dit laat je horen door eenvoudige én complexere zinnen vrijwel altijd correct te formuleren.</p>

2.3 Rubrics beoordelingsmodel: Spreken 3F

Rubrics beoordelingsmodel: Nederlands Spreken 3F	
Voldoende	Goed
<p>Samenhang Je bent in staat om met complexere verbanden (bijvoorbeeld oorzaak-gevolg, voor- en nadelen, overeenkomsten, vergelijkingen etc.) samenhang aan te brengen. Je gedachtegang is logisch en consequent, een eventueel zijspoor is niet hinderlijk. Je kunt, indien nodig, de opbouw aan het publiek duidelijk maken, en deze aanhouden. Je gebruikt correcte voegwoorden (zoals en, maar, tenzij, hoewel) en maakt correct eenvoudige verwijzingen (bijvoorbeeld De jongen heeft honger. Hij gaat eten.). Fouten kunnen nog voorkomen in complexe verwijzingen (bijvoorbeeld Als het ontwerp klaar is, kunt u dat bij ons inleveren).</p>	<p>Samenhang Je geeft hoofd- en bijzaken inzichtelijk weer. Dit doe je door met complexere verbanden samenhang aan te brengen. Je gebruikt correcte voegwoorden en maakt correct complexe verwijzingen, ook in complexe constructies.</p>
<p>Afstemming op doel Je bereikt het spreekdoel. Indien gevraagd kun je verschillende spreekdoelen in één voordracht combineren.</p>	<p>Afstemming op doel Je kunt, indien nodig, meerdere doelen nastreven zonder in verwarring te raken of verwarring te veroorzaken.</p>
<p>Afstemming op het publiek Je kiest in formele of informele situaties zonder moeite consequent de juiste toon. Je kunt, indien nodig, spontaan afwijken van een voorbereide tekst en ingaan op punten die vanuit het publiek worden aangedragen.</p>	<p>Afstemming op publiek Je kunt verschillende registers hanteren en hebt geen moeite om het register aan te passen aan de situatie en het publiek. Je houdt contact met het publiek en kunt reageren op verbale en non-verbale signalen van het publiek.</p>
<p>Woordenschat en woordgebruik Je hebt een goede woordenschat. Dit laat je horen door te variëren in woordgebruik. Je kiest vrijwel altijd woorden die passend zijn voor de situatie.</p>	<p>Woordenschat en woordgebruik Je hebt een zeer grote en gevarieerde woordenschat, er zijn geen merkbare beperkingen. Je kiest woorden en idiomatische uitdrukkingen die passend zijn voor de situatie altijd correct.</p>
<p>Vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing Je bent goed verstaanbaar en kiest in de uitspraak vrijwel altijd de juiste intonatie. Je kunt lange stukken tekst produceren in een normaal tempo. Incidentele vergissingen en kleine fouten zijn eigen aan gesproken taal en komen dus voor maar zijn niet storend en worden meestal direct verbeterd. Je hebt een goede beheersing van grammatica. Dit laat je horen door eenvoudige én complexere zinnen vrijwel altijd correct te formuleren.</p>	<p>Vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing Je bent goed verstaanbaar en kunt de intonatie variëren en de juiste nadruk in zinnen leggen ook om fijnere betekenisnuances uit te drukken. Slechts een begripsmatig moeilijk onderwerp kan een natuurlijke, vloeiende taalstroom hinderen. Je hebt een zeer goede beheersing van grammatica, fouten zijn zeldzaam en onopvallend en worden snel verbeterd. Je hanteert consequent een hoge mate van grammaticale correctheid door geen fouten te maken t.a.v. zinsconstructies en werkwoorden.</p>

3. Cijferbepalingen

3.1 De cijferbepaling: 1F, 2F en 3F

Je haalt een voldoende als je alle aspecten beheerst. Hoe je de aspecten hebt uitgewerkt, bepaalt je cijfer. Als je een onderdeel niet of onvoldoende laat zien, is dat onderdeel 'onvoldoende'. Als je laat zien dat je een onderdeel beter beheerst dan de omschrijving, is dat onderdeel 'goed'¹.

Cijfer	De kandidaat...
1,0	Je hebt alle vijf aspecten onvoldoende uitgewerkt.
2,1	Je hebt vier aspecten onvoldoende uitgewerkt.
3,2	Je hebt drie aspecten onvoldoende uitgewerkt.
4,3	Je hebt twee aspecten onvoldoende uitgewerkt.
5,4	Je hebt één aspect onvoldoende uitgewerkt.
6,0	Je hebt alle aspecten voldoende, maar geen van de aspecten goed uitgewerkt.
6,8	Je hebt één aspect goed uitgewerkt.
7,6	Je hebt twee aspecten goed uitgewerkt.
8,4	Je hebt drie aspecten goed uitgewerkt.
9,2	Je hebt vier aspecten goed uitgewerkt.
10,0	Je hebt alle vijf aspecten goed uitgewerkt.

¹ Als je op één of meer aspecten onvoldoende scoort, is je cijfer altijd een onvoldoende. Als je sommige aspecten onvoldoende én andere goed hebt uitgewerkt, mag je die tegen elkaar wegstrepen, bijvoorbeeld: bij twee aspecten onvoldoende en één aspect goed blijft er één aspect onvoldoende over. Let op: je cijfer blijft altijd een onvoldoende als één of meerdere aspecten onvoldoende zijn.

Groei in zicht

Iedere mbo-student heeft zijn of haar eigen kracht. Als hij of zij de kans krijgt om tot bloei te komen tenminste. En dat is tegenwoordig niet vanzelfsprekend, want er heerst een toenemende kansenongelijkheid in het onderwijs, vooral op het gebied van taal en rekenen. Dat raakt ons en moet anders, vinden wij. Daarom ontwikkelen we toetsen en examens die niet alleen betrouwbaar zijn, maar ook inzicht geven in het kunnen van de studenten. Zodat de docent hen kan laten bloeien en groei altijd in zicht is.

Contact

Postbus 3064
5203 DB 's-Hertogenbosch

Magistratenlaan 140
5223 MB 's-Hertogenbosch

088 - 556 98 00
toa@bureau-ice.nl
bureau-ice.nl/toa

Bureau ICE

Bij Bureau ICE zijn wij ervan overtuigd dat ieder lerend mens zich optimaal moet kunnen ontwikkelen. Wij maken daarom al ruim 30 jaar eerlijke toetsen en examens van hoge kwaliteit voor onderwijs en overheid: de IEP Doorstroomtoets en LVS voor het primair onderwijs, JIJ! voor het voortgezet onderwijs, TOA voor het mbo en het Staatsexamen NT2. Daarnaast zetten wij onze expertise in met adviestrajecten en trainingen op het gebied van formatief evalueren, toetskwaliteit en toetsbeleid.

Worden wie je bent